

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

ΚΕΙΜΕΝΑ

«Vim hostium cavēre debētis; hostes enim de collibus advolāre solent et caedem militum perpetrāre possunt».

Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda.

Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus «Interrogo vos» inquit «quando hanc ficum decerptam esse putētis ex arbore». Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitōte decerptam esse Carthagine».

Quodsi forte, ut fit plerumque, cecidērunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicōrum. Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem: «Tum intellexi, quos fīdos amīcos habuissem, quos infīdos, cum iam neutris gratiam referre poteram».

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω κειμένων.

Μονάδες 40

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

- Vim** : την αφαιρετική του ενικού αριθμού
caedem : τη γενική του πληθυντικού αριθμού
bellum : την κλητική του πληθυντικού αριθμού
exercitu : τη γενική του πληθυντικού αριθμού
somno : την ονομαστική του ενικού αριθμού
ei : την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος
species : τη δοτική του ενικού αριθμού
patribus : τη γενική του πληθυντικού αριθμού
hanc : την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
omnes : την αφαιρετική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
recentem : την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος, στον συγκριτικό βαθμό

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

- inopes** : τη γενική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος, στον ίδιο βαθμό
exulantem : την αφαιρετική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
quos (το πρώτο): την ονομαστική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
neutris : την αιτιατική του ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος.

Μονάδες 15

B2α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

- possunt** : το απαρέμφατο του παρακειμένου
confūgit : το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
dederat : το α΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
apparuit : την αφαιρετική του σουπίου
attulit : το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
scitōte : την αιτιατική του γερουνδίου
fit : το απαρέμφατο του μέλλοντα στην ίδια φωνή
cecidērunt : το γ΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
intellegitur : το ίδιο πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή.

Μονάδες 9

B2β. **solent**: να γράψετε το γ΄ ενικό πρόσωπο στην οριστική όλων των χρόνων (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο του ρήματος, όπου είναι αναγκαίο).

Μονάδες 6

Σύνολο μονάδων 15

Γ1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις:

- eī:** είναι..... στο .....
hanc: είναι..... στο .....
amīcos: είναι..... στο .....

Μονάδες 6

Γ1β. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική:
«**Ibi [Cassius] vix animum sollicitum somno dederat**».

Μονάδες 5

Γ1γ. «**quodam die**»: να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του χρόνου, ώστε να εκφράζεται η διάρκεια.

Μονάδες 4

Σύνολο μονάδων 15

Γ2α. «**Hoc est ... poteram**»: στο παραπάνω απόσπασμα, αφού καταγράψετε τα απαρέμφατα (μονάδες 2), να γράψετε τα υποκείμενά τους (μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την πτώση των υποκειμένων (μονάδες 2).

Μονάδες 6

Γ2β. «**cum repente apparuit ei species horrenda**»: να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδες 2).

Μονάδες 3

Γ2γ. «**exulantem**»: να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση, η οποία να εκφράζει τη συνεχιζόμενη πράξη.

Μονάδες 3

Γ2δ. «**Vim hostium cavēre debētis**»: αφού αντικαταστήσετε το «**debētis**» με τη φράση «**tu debuisti**», να αναδιατυπώσετε την πρόταση, χρησιμοποιώντας τον κατάλληλο τύπο της παθητικής περιφραστικής συζυγίας.

Μονάδες 3

Σύνολο μονάδων 15

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: 17.00.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ